

UDENRIGSMINISTERIET

Talepunkt til brug for ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde til besvarelse af samrådsspørgsmål T om MSC-sagen ved samråd i Miljø- og Fødevareudvalget onsdag den 28. november

[Det talte ord gælder]

Tak for ordet.

Tak for muligheden for at komme her i dag og redegøre for den såkaldte MSC-sag og gøre udvalget opmærksom på, at der er fundet en tilfredsstillende afslutning på sagen.

[1. Introduktion]

For regeringen er det vigtigt, at vi har et stærkt bæredygtigt fiskeri i Danmark, og at både store, mellemstore og små fiskere har gode muligheder for at afsætte deres produkter.

Siden jeg tiltrådte som minister og blev gjort bekendt med sagen, har min holdning til sagen derfor også været klar. MSC-mærket skal være tilgængeligt for alle fiskere, der lever op til kravene for certificering.

Derfor er jeg også tilfreds med, at Danmarks Fiskeriforening (DFPO) har meldt klart ud, at alle danske fiskere, der ønsker det, skal have mulighed for at blive MSC-certificerede. Det har der været skabt tvivl om, og det skal der ikke være.

Enhed:

Tilsyn og Koordination
(TIK)

Sagsbehandler:

Tilsyn og Koordination
(TIK)

Dato:

22-11-2018

Sagsnummer:

2017 - 40901

[2. Hvad er MSC?]

Lad mig først lige bruge et par ord på, hvad MSC egentlig er. Det er vigtigt at forstå, at MSC-mærket er et privat mærke, som myndighederne som udgangspunkt ikke har indflydelse på, og at alle i princippet kan blive MSC-certificerede. Der er derfor ingen, der kan skabe sig et monopol på MSC-mærket.

MSC står for Marine Stewardship Council og er en international non-profit organisation, der har til formål at fremme og udbrede bæredygtigt fiskeri.

MSC's mærke er en standard for bæredygtigt fiskeri, som konkrete fiskerier kan certificeres i forhold til. Hvis fiskeriet certificeres, kan fangsterne sælges med MSC's mærke, hvilket på mange markeder er en stor fordel og på nogle områder sågar en betingelse for at få adgang til markedet.

DFPO har forestået et stort arbejde med MSC-certificering af dansk fiskeri. Det betyder, at mere end 90 % af den fisk, der fanges af danske fiskere, i dag stammer fra MSC-certificerede fiskerier.

DFPO har i perioden 2008-2015 samlet modtaget omkring 9 mio. kr. i støtte til dette, og får derudover støtte som anerkendt producentorganisation.

På samme måde har Danmarks Pelagiske Producent Organisation (DPPO) og muslingevirksomheden Vilsund Blue ligeledes forestået en række MSC-certificeringer.

Den mulighed er altså åben for alle – også andre organisationer end DFPO. Det gælder i Danmark, og det gælder i udlandet. En række af de danske certificeringer er opnået i samarbejde med fiskeriforeninger i udlandet.

Samtidig vil jeg gerne slå fast, at MSC ikke er en rettighed. Det er en certificering, som man skal opfylde en række krav for at opnå og bevare. Og som man skal betale for. Det svarer til fx det, man kender fra ISO-certificeringer.

[3. Sagsforløbet]

Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri (FSK) rettede i oktober 2016 henvendelse til NaturErhvervstyrelsen.

FSK var bl.a. utilfredse med, at man oplevede, at det krævede medlemskab af DFPO at få adgang til MSC-mærket, og at man ifølge

nogle af DFPO's lokalforeningers vedtægter ikke kunne være medlem af DFPO, hvis man samtidig var medlem af en anden fiskeriforening.

Dette havde ifølge FSK den konsekvens, at DFPO i praksis udelukkede FSK's medlemmer fra at få adgang til MSC-mærket, som DFPO havde fået offentlig støtte til.

Der er tale om en kompleks sag, der har rejst flere vanskelige juridiske problemstillinger.

DFPO er anerkendt som producentorganisation i medfør af EU's markedsforordning. Det fremgår af markedsforordningen, at anerkendelse som producentorganisation forudsætter, at ansøger overholder konkurrenceretten.

Med henblik på at få afklaret om DFPO's administration af MSC-mærket var i strid med konkurrencereglerne rettede Landbrugs- og Fiskeristyrelsen af to omgange henvendelse til Europa-Kommissionen om forståelsen af reglerne, herunder forbuddet mod misbrug af dominerende stilling.

På baggrund af Kommissionens svar var det Landbrugs- og Fiskeristyrelsens foreløbige vurdering, at DFPO's administration af

MSC-certificeringen ikke udgjorde misbrug af dominerende stilling i forordningens forstand.

Kommissionens svar var dog på visse punkter ikke fuldstændigt klart. I lyset heraf bad Udenrigsministeriet for en sikkerhed skyld, efter at have overtaget ansvaret for fiskeriområdet, Kammeradvokaten om at se på sagen.

Kammeradvokaten vurderede i første omgang, at et forbud mod dobbelt medlemskab kunne være i strid med konkurrenceretten og dermed betingelserne for at være anerkendt som producentorganisation, men en endelig afklaring af de juridiske spørgsmål i sagen måtte afvente en høring af DFPO.

På Kammeradvokatens anbefaling drøftede Udenrigsministeriet endvidere de konkurrenceretlige aspekter af sagen med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

I overensstemmelse med Kammeradvokatens rådgivning gennemførte Fiskeristyrelsen en høring af DFPO, hvor DFPO bl.a. blev bedt om at redegøre for baggrunden for forbuddene mod dobbelt medlemskab i en række af organisationens lokalforeninger.

DFPO afgav – et omfattende og udførligt – høringssvar den 31. oktober 2018, som også er oversendt til udvalget. Udenrigsministeriet har efterfølgende vendt også høringssvaret med Kammeradvokaten.

Udenrigsministeriet har løbende gennem det sidste år holdt begge de involverede parter – DFPO og FSK – orienteret om sagens udvikling, og hvad ministeriet havde gjort og ville gøre med henblik på at afklare sagen. Ligeledes har Fødevarerministeriet, da de havde ressortansvaret, besvaret FSK's henvendelser, idet FSK modtog skriftlige svar den 6. januar 2017, den 21. april 2017 og den 6. juli 2017.

På baggrund af hele denne omfattende – og bekostelige – proces, hvor såvel sagens faktum som de juridiske aspekter er afklaret, er vi nu nået så langt, at Fiskeristyrelsen den 26. november har kunnet afslutte sagen.

[3. Sagens faktum]

Centralt i sagen har stået at få afklaret DFPO's organisatoriske struktur og undersøgt, hvorvidt man fra DFPO's side systematisk og i strid med konkurrenceretten måtte have søgt at indrette sig på en måde, der udelukker andre – som fx medlemmer af FSK – fra

at søge at opnå MSC-certificering via de ordninger, DFPO har certificeret. Med andre ord: om forbuddet mod dobbeltmedlemskab har været i strid med konkurrenceretten. Det kunne det være, hvis forbuddet reelt betød, at FSK ikke kunne hverve medlemmer, fordi man som medlem af FSK ikke ville kunne få adgang til MSC-mærket.

I høringssvaret oplyste DFPO bl.a., at fem lokalforeninger ud af DFPO's i alt 32 foreningsmedlemmer har forbud mod medlemskab af anden fiskeriforening. Det drejer sig om foreningerne i Hirtshals, Hanstholm, Thorupstrand, Sydvestjysk og Klintholm.

DFPO har henvendt sig til de fem foreninger og henstillet til, at foreningerne ved førstkommende generalforsamling ændrer vedtægterne, således at der ikke længere er forbud mod medlemskab af anden fiskeriforening. Det har de fire af foreningerne meddelt, at de vil. Det drejer sig om Hirtshals, Hanstholm, Sydvestjysk og Klintholm. Jeg forstår, at DFPO fortsat søger at få et bekræftende svar også fra den sidste forening af de fem (Thorupstrand).

Derudover har DFPO oplyst, at ni lokalforeninger har bestemmelser om, at medlemskab af anden fiskeriforening kræver godkendelse af bestyrelsen i lokalforeningen.

De øvrige 18 lokalforeninger har ikke og har aldrig haft bestemmelser, der begrænser muligheden for dobbelt medlemskab.

DFPO har endvidere oplyst, at der allerede er ikke-medlemmer tilknyttet DFPO's MSC certificeringer. Muligheden for at blive tilknyttet DFPO's MSC certificeringer har DFPO tydeliggjort i en pressemeddelelse den 14. juni 2018.

På samme vis har høringen af DFPO dokumenteret, at der ikke har været formelle begrænsninger i adgangen for ikke-medlemmer til at anvende faciliteter – som fx trucks og kølehuse – som lokalforeninger i DFPO råder over.

Samlet viser den efterhånden omfattende dokumentation i sagen, at der ikke har været systematiske organisatoriske hindringer i DFPO, der stod i vejen for adgang til MSC-certificering via DFPO's ordninger for medlemmer af FSK eller for den sags skyld andre, der ønskede det.

Det har været vigtigt at få dette klarlagt – bl.a. fordi sagen indeholder enkelte mails fra medarbejdere i DFPO, hvor man kunne få indtryk af, at dette var tilfældet. Fra Udenrigsministeriets side har man lagt vægt på at få dette spørgsmål undersøgt til bunds.

[4. Afslutning af sagen]

På baggrund af det samlede materiale i sagen og Kammeradvokatens rådgivning har Fiskeristyrelsen ved brev af 26. november 2018 meddelt DFPO, at Fiskeristyrelsen ikke har fundet grundlag for at forfølge sagen yderligere. FSK er samtidig blevet orienteret og har modtaget Styrelsens afgørelse. Udvalget har ligeledes modtaget kopi af afgørelsen, idet det er bilagt svaret på MOF spml. 217.

Fiskeristyrelsen har i denne forbindelse lagt vægt på, at der med DFPO's udmelding ikke længere er tvivl om, at alle, der ønsker det, har mulighed for at indgå i MSC-certificeringerne.

Fiskeristyrelsen har endvidere ikke kunnet konstatere, at der bagudrettet har været tale om en ordning i strid med konkurrencereglerne.

På baggrund af Kammeradvokatens anbefalinger vil Fiskeristyrelsen intensivere tilsynet med producentorganisationerne. Ligesom Styrelsen på sin hjemmeside vil redegøre tydeligere for bestemmelserne, der gælder for producentorganisationer.

Jeg er tilfreds med, at sagen nu rent juridisk er afsluttet. Men hvad der er vigtigere for mig, så er sagen også løst fornuftigt rent politisk. Der er således ikke længere tvivl om, at alle fiskere – der i øvrigt lever op til MSC's krav – mod rimelig betaling kan blive

MSC-certificeret inden for DFPO's ordninger. Dette gælder uanset, om de er medlem af DFPO eller ej.

Afslutningsvis vil jeg sige, at Danmark jo er en stor fiskerination med et mindre antal fiskeriforeninger. Det er afgørende for dansk fiskeri, at fiskeriforeningerne samarbejder med hinanden, ikke mindst i lyset af Brexit.

Samarbejde er da også normalen inden for fiskerisektoren, men jeg må sige, at denne sag har belyst, at der desværre er undtagelser til reglen.

Tak for ordet.